

16 Ιουνίου, 1995

[ΠΙΚΗΣ, Πρόεδρος]

ΓΡΑΜΜΕΣ ΣΤΡΠΙΝΤΖΗ ΑΙΓΑΙΟΥ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ,

Ενάγοντες,

v.

ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗ ΚΑΙ ΕΦΟΡΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΩΣ
ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ALWAYS TRAVEL
HOLIDAYS LIMITED ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ,

Εναγομένων.

(Αγωγή Ναυτοδικείου Αρ. 211/89).

Δικονομία Ναυτοδικείου — Αίτηση τροποποίησης υπεράσπισης και ανταπαίτησης — Καθυστερημένη υποβολή αίτησης — Αλλαγή δικηγόρου.

5 *Τροποποίηση δικογράφων — Δυνατότητα κατά τον Κ.90 των Κυπριακών Θεσμών Ναυτοδικείου — Διακριτική εξουσία Ναυτοδικείου — Αρχές άσκησης της διακριτικής εξουσίας Ναυτοδικείου.*

10 *Συμφέροντα της δικαιοσύνης — Καθυστερημένη υποβολή αίτησης τροποποίησης δικογράφων — Επαναπροσδιορισμός των επιδίκων θεμάτων συνεπαγόμενος αδικαιολόγητη καθυστέρηση.*

15 *Οι εναγόμενοι καταχώρησαν αίτηση για τροποποίηση της υπεράσπισης και ανταπαίτησής τους, μετά την αποπεράτωση της υπόθεσης των εναγόντων και τη μαρτυρία επτά μαρτύρων των εναγομένων και αφού παρήλθαν πολλά έτη απότου καταχωρήθηκε η αγωγή και προσδιορίστηκε η υπεράσπιση και ανταπαίτηση των εναγομένων. Στην ένορκη ομολογία που υποστήριξε την αίτηση, αναφέρθηκε σαν λόγος για την καθυστέρηση, η αλλαγή δικηγόρου.*

20 *Οι ενάγοντες πρόβαλαν ένσταση στην αίτηση, με το επιχείρημα ότι θα επέφερε επαναστοιχειοθέτηση των επιδίκων θεμάτων, νέα δίκη, επανακλήτευση μαρτύρων, δυσμενείς επιπτώσεις στα συμφέροντά τους και επιπλέον παράταση της δίκης έξω από το συνταγματικό πλαίσιο του εύλογου χρόνου στη διάγνωση των αστικών*

25

τους δικαιωμάτων.

Επεσήμαναν επίσης, ότι δε θα ήταν δυνατό να αποζημιωθούν με τα έξοδα της τροποποίησης, αφού η μεν εναγόμενη εταιρεία ήταν υπό εκκαθάριση, οι δε εναγόμενοι 1 και 2 είχαν κηρυχθεί σε πτώχευση.

5

Αποφασίστηκε, ότι:

- (1) Ο Κ. 90 των Κυπριακών Θεσμών Ναυτοδικείου, παρέχει τη δυνατότητα τροποποίησης δικογράφων, η οποία ανάγεται στη διακριτική ευχέρεια του Δικαστηρίου. 10
- (2) Η διακριτική ευχέρεια του Ναυτοδικείου, ασκείται βάσει κριτηρίων ανάλογων εκείνων που διέπουν την διακριτική ευχέρεια του Δικαστηρίου δυνάμει της Δ.25 θ.1 των Θεσμών της Πολιτικής Δικονομίας. 15
- (3) Τα γεγονότα που θεμελίωσαν την αίτηση, ήταν γνωστά ή εύλογα μπορούσαν να εντοπιστούν από τα πρώτα στάδια της διαδικασίας και συνεπώς δεν edικαιολογείτο η καθυστερημένη υποβολή τους. 20
- (4) Η αλλαγή δικηγόρου, δεν αποτελεί αφ' εαυτής λόγο για την τροποποίηση της δικογραφίας, ούτε δικαιολογία για την καθυστερημένη υποβολή του αιτήματος. 25
- (5) Έγκριση του αιτήματος θα έπληττε ανεπανόρθωτα όχι μόνο τα συμφέροντα των εναγόντων, αλλά και της δικαιοσύνης, που είναι συνυφασμένα με τη βεβαιότητα των διαδικών για το αντικείμενο της δίκης και λογική προσδοκία για το χρόνο αποπεράτωσης της. 30

Η αίτηση απορρίφθηκε με έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

- Enripidou and Another v. Kannaourou (1985) 1 C.L.R. 24,* 35
- Astor Manufacturing and Exporting Co. και Άλλοι ν. A. and G. Leventis and Company (Nigeria) Ltd και Άλλου (1993) 1 A.A.Δ. 726,*
- Φοινιώτης v. Greenmar Navigation (1989) 1 (E) A.A.Δ. 33.* 40

Αίτηση σε Αγωγή Ναυτοδικείου.

Αίτηση σε αγωγή ναυτοδικείου με την οποία οι εναγόμενοι - αι-

τητές ζητούν τροποποίηση της έκθεσης Υπεράσπισης και της Ανταπαίτησης.

5

Κ. Σαβεριάδης, για τους Αιτητές - εναγομένους.

Δ. Παπαδόπουλος με Ιφ. Αγιομαμίτου (δ/δα), για τους Καθ' ων η αίτηση - ενάγοντες.

10

ΠΙΚΗΣ, Π.: Ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Το αντικείμενο της διαδικασίας είναι αίτηση των εναγομένων για τροποποίηση της Υπεράσπισης και Ανταπαίτησης.

15

Το αίτημα υποβάλλεται σε προχωρημένο στάδιο της δίκης, μετά (α) την αποπεράτωση της υπόθεσης των εναγόντων (β) την προσαγωγή της μαρτυρίας επτά μαρτύρων των εναγομένων και (γ) την πάροδο πολλών ετών αφότου καταχωρήθηκε η αγωγή και προσδιορίστηκε η Υπεράσπιση των εναγομένων και η Ανταπαίτησή τους.

20

Η τροποποίηση η οποία επιδιώκεται, τόσο σε ότι αφορά την Υπεράσπιση, όσο και την Ανταπαίτηση, είναι ουσιαστική και εκτεταμένη. Σκοπείται, με την τροποποίηση, η διεύρυνση της βάσης της Υπεράσπισης και η επέκταση της Ανταπαίτησης, με την εισαγωγή νέων απαιτήσεων.

25

Οι ενάγοντες ενίστανται στην αίτηση. Αν γίνει δεκτή, εισηγήθηκαν, θα επιφέρει την επαναστοιχειοθέτηση των επιδίκων θεμάτων, επαγομένη νέα δίκη. Η τροποποίηση θα καταστήσει αναπόφευκτη την επανακλήτευση μαρτύρων, οι οποίοι κατέθεσαν τόσο για τους ενάγοντες όσο και για τους εναγομένους, με δυσμενείς συνέπειες για τα συμφέροντά τους. Επίσης θα παρατείνει τη δίκη έξω από το συνταγματικό πλαίσιο του εύλογου χρόνου για τη διάγνωση των αστικών τους δικαιωμάτων. Ούτε παρέχεται, ελεσημίαναν, η δυνατότητα αποζημίωσής τους για τη μεγάλη δαπάνη την οποία θα υποστούν εάν επιτραπεί η τροποποίηση, εφόσον οι πρώτοι εναγόμενοι, η εταιρεία Always Travel Holidays Limited, τελεί υπό εκκαθάριση και οι εναγόμενοι 2 και 3 έχουν κηρυχθεί σε πτώχευση.

30

35

40

Ο Κ.90 των Κυπριακών Θεσμών Ναυτοδικείου παρέχει τη δυνατότητα τροποποίησης της δικογραφίας. Η εξουσιοδότηση της τροποποίησης ανάγεται στη διακριτική ευχέρεια του Δικαστηρίου, η οποία ασκείται βάσει κριτηρίων ανάλογων με εκείνα τα οποία διέπουν την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας του Δικαστηρίου βάσει του αντίστοιχου Θεσμού της Πολιτικής Δικονο-

μίας, της Δ.25, θ.1 - (βλ. *Enripidou and Another v. Kannaourou* (1985) 1 C.L.R. 24· *Astor Manufacturing & Exporting Co., και Άλλοι ν. A. & G. Leventis & Company (Nigeria) Ltd. και Άλλοι* (1993) 1 A.A.Δ. 726· White Book (1958), σελ. 624).

5
 Στη *Φοινιώτης ν. Greenmar Navigation* (1989) 1(E) A.A.Δ. 33, είχα την ευκαιρία να συνοψίσω τις αρχές που διέπουν την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας του δικαστηρίου σε σχέση με την τροποποίηση των δικογράφων. Αυτές είναι:-

10
 “(1) Η τροποποίηση της δικογραφίας επιτρέπεται σε κάθε στάδιο της διαδικασίας δεδομένου ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις που την καθιστούν απαραίτητη για την αποτελεσματική απονομή της δικαιοσύνης.

15
 (2) Στον προσδιορισμό των συμφερόντων της δικαιοσύνης όπως διαγράφονται στην συγκεκριμένη υπόθεση συνεκτιμούνται και οι επιπτώσεις από την τροποποίηση στα δικαιώματα και συμφέροντα του αντιδίκου. Η διεξαγωγή της δίκης μέσα σε εύλογο χρόνο καθιερώνεται από το άρθρο 30.2 του Συντάγματος ως θεμελιώδες δικαίωμα του κάθε διάδικου.

20
 (3) Η τροποποίηση επιτρέπεται κατά κανόνα εφόσον δεν προκαλείται ανεπανόρθωτη ζημιά στον αντίδικο δηλαδή ζημιά άλλη από εκείνη που μπορεί να θεραπευθεί με την έκδοση της κατάλληλης διαταγής ως προς τα έξοδα. Το αποδεικτικό βάρος για την αιτιολόγηση του αιτήματος και της καθυστέρησης στην διατύπωση των θέσεων του αιτητή ποικίλλει ανάλογα με το στάδιο κατά το οποίο υποβάλλεται η αίτηση. Όσο μεγαλύτερη είναι η καθυστέρηση ανάλογα επανξάνει και το βάρος το οποίο πρέπει να αποσείσει ο αιτητής για την έκδοση διατάγματος για την τροποποίηση.

25
 (4) Η έναρξη της δίκης δεν δημιουργεί ανυπέρβλητο εμπόδιο στην επιδίωξη της τροποποίησης υπεράσπισης. Στο στάδιο αυτό όμως η διακριτική ευχέρεια του Δικαστηρίου ασκείται με φειδώ, λαμβάνοντας υπόψη τον εκτροχιασμό της δίκης από την προσδιορισθείσα πορεία και τις αναπόφευκτες επιπτώσεις στα δικαιώματα του αντιδίκου. Στην υπόθεση *Hipgrave v. Case*, 28 Ch.D. 361 υποδείχθηκε ότι το Δικαστήριο αντιμετωπίζει με διστακτικότητα αιτήσεις για τροποποίηση της δικογραφίας κατά την δίκη.”

40
 Η μόνη εξήγηση η οποία παρέχεται στην ένορκη ομολογία η

5 οποία υποστηρίζει την αίτηση, για την καθυστέρηση υποβολής του αιτήματος για τροποποίηση, αφορά την αλλαγή του δικηγόρου των εναγομένων. Ο νέος δικηγόρος των εναγομένων κρίνει την τροποποίηση αναγκαία μετά από επαναθεώρηση της υπόθεσης των πελατών του.

10 Τα γεγονότα τα οποία θεμελιώνουν την τροποποίηση ήταν γνωστά ή, εύλογα, μπορούσαν να εντοπισθούν από τους εναγόμενους από τα πρώτα στάδια της διαδικασίας. Η αλλαγή δικηγόρου διαδίκου δεν παρέχει, αφ' εαυτής, λόγο για την τροποποίηση της δικογραφίας, ούτε δικαιολογία για την καθυστέρηση στην υποβολή του αιτήματος.

15 Διαπιστώνω ότι δεν έχει καταδειχθεί βάσιμος λόγος, ο οποίος να δικαιολογεί την τροποποίηση. Αντίθετα, αυτή θα επέφερε μεταβολή του πλαισίου της δίκης και θα επέβαλλε την επανακράτηση της υπόθεσης. Έγκριση του αιτήματος θα έπληττε ανεπανόρθωτα, όχι μόνο τα συμφέροντα των εναγόντων, αλλά και της δικαιοσύνης, συνυφασμένα με τη βεβαιότητα των διαδίκων
20 για το αντικείμενο της δίκης και λογική προσδοκία για το χρόνο αποπεράτωσής της.

Η αίτηση απορρίπτεται με έξοδα.

25

Η αίτηση απορρίπτεται με έξοδα.